

som den højtærede Kultusminister fremhævede, og som jeg lige har nævnt, altsaa §§ 4 og 13, er Ændringerne jo mere formelle, ogsaa den, som den højtærede Kultusminister ikke selv lagde saa stærk Vægt paa, at der ved kirkelige Handlinger, der udføres under almindelig Gudstjeneste paa Søn- og Helligdage, ikke maa „kræves“ Betaling for Orgelspil. Herom udtalte Ministeren, at i Regeringsforslaget stod der, at der maatte ikke „tages“ Betaling. Jeg maa gøre opmærksom paa, at det stod i det Lovforslag, der blev vedtaget af Folketinget, og naar den højtærede Kultusminister, hvor der var noget at kritisere, gav Folketinget Skylden, men tog Æren for dette, maa jeg sige: omvendt. Hvorledes det nu end forholder sig: jeg tror, at denne Bestemmelse, hvorefter der ikke maa „kræves“ Betaling, kan meget vel forsvares, og jeg kan ikke andet end anbefale Lovforslaget til Behandling i Udvalget, som maa arbejde hurtigt. Jeg tror, at den højtærede Minister har Ret i, at der er Trang til, at dette Lovforslag bliver ophøjet til Lov, og jeg beklager, at det andet betydningsfulde Lovforslag: om Kirkesyn, ikke er blevet gjort færdigt, at der er noget i Vejen med det i Landstinget, thi det er efter min Mening endnu mere betydningsfuldt end dette. Vi faar det vist imidlertid ikke fra Landstinget i Aar.

Dahl: Den mest interessante Del af dette Lovforslag er for mig den, der angaar Bestyrelsen af de selvejende Kirker. I lang Tid var det alene Købstadkirkerne, der var selvejende, medens alle Sognekirker paa Landet var i privat Eje. Det var først henimod Slutningen af forrige Aarhundrede, at man fik selvejende Kirker paa Landet, nemlig de saakaldte Filialkirker eller Distriktskirker. Efterhaanden som Befolkningen i de udstrakte Landsogne, navnlig i Jyllands Hedeegne, tiltog, følte man Trang til en Filialkirke eller undertiden flere Filialkirker ved Siden af Sognekirken. Disse Filialkirker eller Distriktskirker opførtes for en stor Del ved Tilskud fra Staten og blev efter deres Opførelse selvejende. Men Sognekirkerne paa Landet var stadig næsten udelukkende i privat Eje. Heri skete der imidlertid en stor Forandring, da vi fik Loven af 15. Maj

□

1903 om Afløsning af Tienden. Da fik nemlig Ejerne af Landsbykirkerne Adgang til at faa deres Forpligtelser overfor Sognekirkerne afløst derved, at der blev henlagt en bestemt Sum til Afløsning af Tienden som en Fond, af hvis Renter Kirkens Drift og fremtidige Vedligeholdelse skulde affoldes. Denne Adgang for de private Ejere til at faa deres Forhold til Sognekirkerne løst er blevet benyttet i høj Grad; siden Loven af 15. Maj 1903 er ca. 500 Landsbykirker gaaede over fra at være i privat Eje til at blive selvejende; Tallet vokser stadig, og der er ingen Udsigt til, at dets Vækst skal formindskes i de første Aar.

Nu melder sig det Spørgsmaal: Hvorledes har Bestyrelsen af de selvejende Kirker hidtil været ordnet, og hvilke Forandringer i denne Ordning er det, det foreliggende Lovforslag tilstræber? Det er allerede omtalt af den højtærede Kultusminister, at Bestyrelsesforholdene ved de gamle Købstadkirker var, og er det endnu den Dag i Dag, ordnede saaledes, at der er en Bestyrelse, i hvilken det kommunale Element er stærkt fremtrædende. Denne Kirkeinspektion bestaar nemlig af Byfogeden som Magistratsperson og et af Byraadet valgt Medlem samt Sognepræsten. Jeg tror — og det synes ogsaa at skinne igennem den højtærede Ministers Tale —, at denne Bestyrelse har gjort god Fyldest, og jeg er tilbøjelig til at tro, at naar den har gjort saa god Fyldest, er Grunden for en væsentlig Del den, at den har sin Rod i og staar i nøje Sammenhæng med det kommunale. Derved er det blevet forholdsvis let for Bestyrelsen at faa de Midler bevilget, som er nødvendige for Købstadkirkens Drift og Vedligeholdelse. Jeg ser ikke rettere, end at det Lovforslag, som nu er kommet herved fra det høje Landsting, paa afgørende Maade bryder med det, som hidtil har været herskende paa dette Omraade, idet det kommunale Element i Bestyrelsen saa godt som helt udskydes. Bestyrelsen skal nemlig for Fremtiden bestaa af Menighedsraadet og skal, som det allerede er fremhævet, tiltrædes af et af Kommunalbestyrelsen af dens Midte valgt til Folkekirken hørende Medlem. Det siger sig selv, at i et Menighedsraad, som jo kan tælle indtil 9 Medlemmer, vil det af Kommunalbesty-